

มหาวิทยาลัย เทคโนโลยี สุรนารี

ดร.กิติมา ศิริระชัย
เลขาธิการ Engagement Thailand

ในฐานะที่รับผิดชอบสำนักงานเลขาธิการของ คณะกรรมการเครือข่ายมหาวิทยาลัยเพื่อสังคม (Engagement Thailand – EnT) ช่วงสิงหาคม 2558 – 5 กรกฎาคม 2559 และเจ้าภาพการจัดประชุมวิชาการ The 3rd Engagement Thailand Annual Conference ขอขอบคุณคณะกรรมการอำนวยการ Engagement Thailand ที่ได้ให้เกียรติและไว้วางใจ ให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีในการดำเนินกิจกรรมทั้งสองงานการจัดประชุมวิชาการ ในครั้งนี้จะเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินพันธกิจสัมพันธ์กับองค์กรชุมชนแก่มหาวิทยาลัยต่างๆ ให้มากขึ้นผ่านการบรรยายพิเศษ การนำเสนอกรณีศึกษาและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มากขึ้น ในการดำเนินงานพันธกิจสัมพันธ์นั้น มหาวิทยาลัยสามารถนำพันธกิจของมหาวิทยาลัยไปดำเนินการร่วมกับชุมชนได้ เช่น

- **ด้านการเรียนการสอน** เช่น การจัดการเรียนการสอนที่มหาวิทยาลัยต่างๆ เปิดโอกาสให้องค์กรชุมชน (สถานประกอบการ) มีส่วนร่วมในการพัฒนาอาชีพให้แก่ นักศึกษาในรายวิชาเตรียมสหกิจศึกษาและสหกิจศึกษา การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ ของสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ และแพทยศาสตร์ที่ดำเนินร่วมกับสถานพยาบาลของชุมชนและ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคณะวิชาต่างๆ จัดให้นักศึกษา ทำโครงการหรือปริญญานิพนธ์ โดยให้นักศึกษาทำงานร่วมกับ ชุมชนในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาชุมชน เป็นต้น

- **ด้านการวิจัย การปรับปรุง พัฒนาและถ่ายทอด เทคโนโลยี** เช่น การทำวิจัยแบบมีส่วนร่วมกับองค์กรชุมชน ตั้งแต่การคิดโจทย์วิจัยที่ช่วยแก้ไขปัญหาลังคมและสิ่งแวดล้อม การที่องค์กรชุมชนต่างๆ ของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ร่วมกันดำเนินงานวิจัยและนำไปถ่ายทอดสู่ชุมชนเช่น โครงการ ออกแบบอาคารสีเขียวและเข้าถึงได้เพื่อเป็นที่พักของคนชรา และโครงการไก่เนื้อโคราชของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เป็นต้น

- **ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม** อาจเป็นการนำ

องค์ความรู้จากทั้งฝั่งมหาวิทยาลัยและชุมชนไปดำเนินการฟื้นฟู ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ซึ่งมีผลงานเด่นหลายโครงการ เช่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ร่วมกับชุมชนทั้งภายนอกและภายใน ปังสนุก และนักวิจัยจากองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น กรมศิลปากร มหาวิทยาลัยศิลปากรและปราชญ์ชาวบ้าน ดำเนินโครงการ อนุรักษ์วิหารพระเจ้าพันองค์ วัดปังสนุก ลำปาง เป็นต้น

การจะนำพันธกิจด้านใดก็ตาม ไปดำเนินการร่วมกับ องค์กรชุมชนได้นั้น ต้องขึ้นกับอัตลักษณ์และความเชี่ยวชาญ ของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้มหาวิทยาลัยต้องจัดระบบและกลไก ให้เกิดการขับเคลื่อนไปสู่มหาวิทยาลัยที่ดำเนินพันธกิจสัมพันธ์ ร่วมกับชุมชน เช่น จัดให้มีผู้รับผิดชอบดำเนินการขับเคลื่อน และอำนวยความสะดวก เช่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้กำหนดให้มีฝ่ายพันธกิจสัมพันธ์กับ องค์กรชุมชน หรือบางมหาวิทยาลัยอาจเรียกชื่อในลักษณะอื่น ๆ ก็ได้ การจัดระบบให้บุคลากรที่ดำเนินงานด้านพันธกิจสัมพันธ์ ได้มีการพัฒนาอาชีพเข้าสู่ตำแหน่งวิชาการรับใช้สังคมการสร้าง การมีส่วนร่วมของนักศึกษาและบุคลากรให้รับใช้สังคมการจัดให้มี การสร้าง Internal Engagement ภายในมหาวิทยาลัยให้เข้มแข็ง และนำไปสู่การสร้าง External Engagement หรือ International Engagement เป็นต้นในอนาคตเครือข่ายสำคัญที่มหาวิทยาลัย ควรดำเนินการสร้างพันธกิจสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน คือ Alumni Engagement หวังเป็นอย่างยิ่งว่าในการประชุมวิชาการ ครั้งต่อไป จะมีการนำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวปฏิบัติ ที่ดีด้าน Alumni Engagement

บทความในฉบับนี้ ได้นำเสนอแนวทางในการดำเนินงาน พันธกิจสัมพันธ์ในศตวรรษที่ 21 กลไกการขับเคลื่อน พันธกิจสัมพันธ์ ตัวอย่างกรณีศึกษา และเครือข่ายพันธกิจสัมพันธ์ นานาชาติเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ตลอดจนให้ข้อมูลแก่ มหาวิทยาลัยอื่นในการดำเนินพันธกิจสัมพันธ์กับสังคมต่อไป

แนวคิด

การจัดทำตัวชี้วัด ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง

มหาวิทยาลัยกับสังคม

ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีसान

ประธานคณะกรรมการอำนวยการ Engagement Thailand

บทความทางวิชาการเรื่อง แนวคิดการจัดทำตัวชี้วัดด้านความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยกับสังคม ครอบคลุมเนื้อหาสาระ 3 ประเด็นสำคัญ ประกอบด้วย

1. การประมวลความหมายของ “พันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคม” ตามที่ได้มีการนิยามไว้ทั้งองค์กรและมหาวิทยาลัยในต่างประเทศและในประเทศไทยพบว่านิยามความหมายและขอบข่ายใกล้เคียงกัน อาทิ National Co-ordinating Centre for Public Engagement (NCCPE) ประเทศอังกฤษ University of Western Sydney ประเทศออสเตรเลีย และ Engagement Thailand ซึ่งได้ให้คำนิยามไว้โดยสังเขป ดังต่อไปนี้

(1) National Co-ordinating Centre for Public Engagement (NCCPE) ประเทศอังกฤษ “Public engagement describes the myriad of ways in which the activity and benefits of higher education and research can be shared with the public. Engagement is by definition a two-way process, involving interaction and listening, with the goal of generating mutual benefit.”

(2) University of Western Sydney ประเทศออสเตรเลีย “Engagement is viewed as a partnership for mutual benefit between the University and its communities, be they regional, national or global. Engagement is also seen as a distinctive way of carrying our research, teaching, learning and service, the core business of the university.”

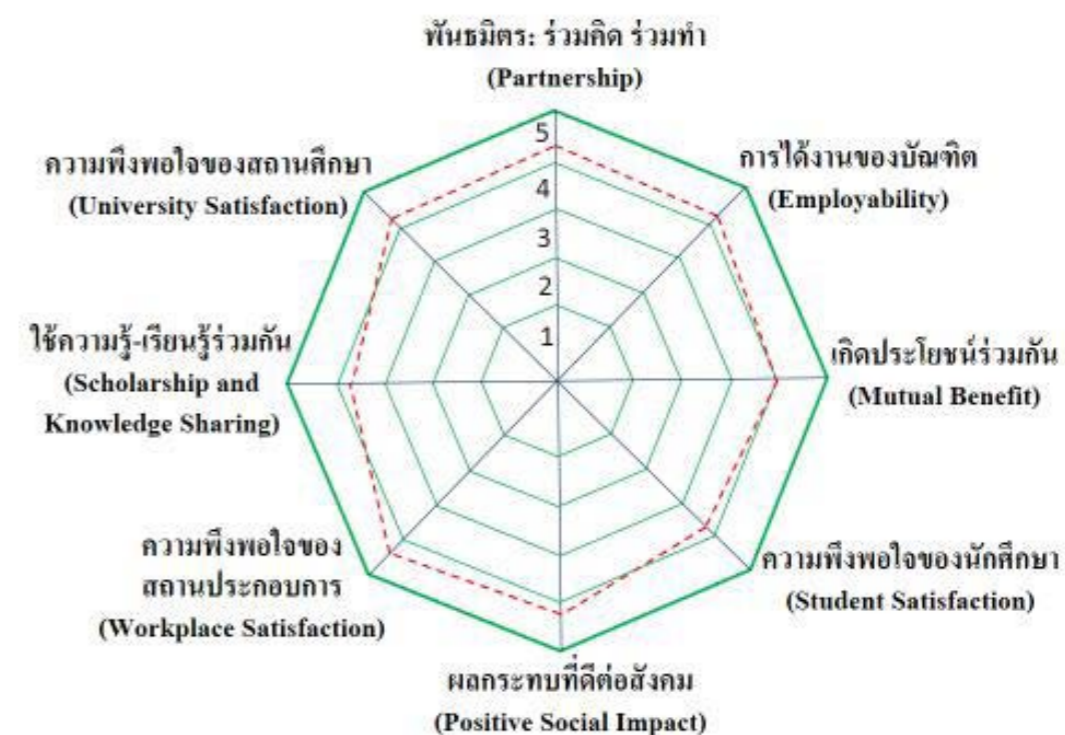
(3) Engagement Thailand การทำงานเชิงวิชาการร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยกับสังคมในพันธกิจหลักทุกด้านของมหาวิทยาลัย บนหลักการพื้นฐาน 4 ประการ ได้แก่ ร่วมคิด ร่วมทำแบบหุ้นส่วน (Partnership) เกิดประโยชน์ร่วมกันแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย (Mutual Benefit) มีการใช้ความรู้และเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน (Scholarship) และเกิดผลกระทบต่อสังคมที่ประเมินได้ (Social Impact)

2. การจัดทำตัวชี้วัดด้านความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยกับสังคม ควรคำนึงถึง

- (1) หลักการพื้นฐานของ University Engagement และ
- (2) ผลลัพธ์ที่เกิดจากพันธกิจสัมพันธ์
3. กรณีสึกษา แนวคิดในการจัดทำตัวชี้วัด

(1) Australian Catholic University ประเทศออสเตรเลีย เน้นการจัดพันธกิจสัมพันธ์กับชุมชน (Community Engagement) โดยมุ่งจำแนกระดับของพันธกิจสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยองค์การและภารกิจของสถาบัน 7 ด้าน และ 4 ระดับ

(2) สหกิจศึกษา (Cooperative Education) ประเทศไทย ถือเป็นพันธกิจสัมพันธ์ด้านการสอนระหว่างมหาวิทยาลัยกับสถานประกอบการ (University-Workplace Engagement) จัดทำตัวชี้วัดตามหลักการพื้นฐาน 4 ตัวชี้วัด และผลลัพธ์ 4 ตัวชี้วัด โดยแสดงผลประเมินตามตัวชี้วัดเป็นแผนภูมิใยแมงมุม (Spider Chart) ดังต่อไปนี้

พัฒนาการของ 6 ไก่โคราช

ภายใต้การทำงานในรูปแบบของ Engagement

ผศ.ดร.อรรธรัตน์ โบบี้

หัวหน้าโครงการวิจัยพัฒนาสายพันธุ์ไก่เนื้อโคราช มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

การใช้งานวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นฐานในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคการเกษตรในระดับของเกษตรกรรายย่อย และวิสาหกิจชุมชน เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพราะจะก่อให้เกิดการสร้าง และการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ที่แตกต่างแต่มีความเหมาะสมกับเกษตรกรรายย่อย หรือวิสาหกิจชุมชน ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีข้อจำกัดค่อนข้างมาก เป็นข้อจำกัดอันเกิดจากความไม่พร้อม และการขาดโอกาสที่จะเข้าถึงเทคโนโลยีราคาแพง การออกแบบงานวิจัย จึงต้องคำนึงถึงประเด็นดังกล่าว และเพื่อให้ได้ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาอาชีพ ตัวของเกษตรกร และกลุ่มของวิสาหกิจชุมชน การทำงานวิจัยจึงต้องมี engage กันในหลากหลายมิติ งานวิจัยเพื่อพัฒนาสายพันธุ์ไก่เนื้อโคราช เป็นกรณีตัวอย่างหนึ่งที่มีการ engage ในมิติต่างๆ เพื่อให้บรรลุซึ่งเป้าหมายสำคัญ คือ การใช้ไก่เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพให้กับเกษตรกรเพื่อ เพิ่มการกระจายรายได้ในภาคการเกษตร เพิ่มความมั่นคงทางอาหาร (โปรตีนคุณภาพสูงราคาถูกลง) ให้กับประเทศ และเพื่อการอนุรักษ์พันธุกรรมไก่พื้นเมืองอย่างยั่งยืน

การขาดแคลนเครื่องมือในการประกอบอาชีพได้อย่างอิสระของเกษตรกร การกระจุกตัวของรายได้ภาคการเกษตรอยู่ที่ธุรกิจรายใหญ่ การขาดความมั่นคงทางด้านอาหาร (โปรตีนคุณภาพสูงราคาถูกลง) และการขาดเสถียรภาพด้านความหลากหลายทางพันธุกรรมของไก่พื้นเมืองไทย คือ 4 ปัญหาที่ประเทศประสบอยู่ เมื่อรวมปัญหาเข้าด้วยกัน จะเห็นว่าแนวทางหนึ่งในการแก้ปัญหาทั้งหมด คือการนำพันธุกรรมไก่พื้นเมืองมาใช้ประโยชน์เพื่อสร้างสายพันธุ์ไก่ สายพันธุ์ใหม่ ให้กับประเทศเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพให้กับเกษตรกร นี่คือจุดเริ่มต้นของโครงการวิจัย การพัฒนาสายพันธุ์ไก่เนื้อโคราชเพื่อการผลิตเป็นอาชีพในระดับวิสาหกิจชุมชน ในปี พ.ศ.2551 ที่มี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายสัตวแพทย์ ดร.บัญญัติ ลิขิตเดชาโรจน์ เป็นหัวหน้าโครงการ คนแรก

การเริ่มต้นของโครงการวิจัยนี้เกิดขึ้นภายใต้ความร่วมมือของ 4 องค์กร คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) กรมปศุสัตว์ และกลุ่มเกษตรกรกลุ่มทำนาลาดบัวขาว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

ความร่วมมือขององค์กรเหล่านี้เป็นการ engage ในมิติที่ 1 องค์กรดังกล่าวมีบทบาทในการร่วมมือที่แตกต่างกันตามภารกิจขององค์กรแต่ต้องร่วมกันวิเคราะห์ และกำหนดทิศทางการพัฒนาไก่เพื่อการพัฒนาคนและพัฒนาประเทศซึ่งเป็นลักษณะการทำงานแบบ Partnership และจากความร่วมมือกันก่อให้เกิดผลงานวิจัยคือไก่โคราช ที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมที่กลุ่มเกษตรกรต้นแบบจะสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ อย่างไรก็ตาม การประกอบอาชีพคือความสามารถในการเข้าสู่ตลาดที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ด้วยซึ่งเป็นจุดอ่อนของโครงการวิจัยส่วนใหญ่ และเพื่อแก้จุดอ่อนนี้การขยับเพื่อหา partner ทางการค้าจึงเป็นภารกิจที่ต่อเนื่องจาก การสร้างและการพัฒนาสายพันธุ์ไก่ หอการค้าจังหวัดนครราชสีมา จึงเป็นองค์กรที่ 5 ที่เข้ามาให้ความร่วมมือในการเชื่อมโยงตลาดกับกลุ่มเกษตรกร และจากความร่วมมือนี้ ไก่โคราชก็สามารถเข้าสู่ตลาดที่เหมาะสมได้แต่การคงอยู่ในตลาดที่มีการแข่งขันสูง ไก่จำเป็นต้องมีคุณสมบัติที่โดดเด่น และแตกต่างและความแตกต่างนั้นต้องเป็นความแตกต่างที่นอกจากจะตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคแล้ว ยังต้องลอกเลียนได้ยากนัก วิจัยจึงจำเป็นต้องขยับอีกครั้งเพื่อหา partner ที่มีเทคโนโลยีที่สามารถดึง หรือสร้างความต่างให้กับไก่ได้ สถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน จึงเป็นองค์กรที่ 6 ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนนักวิจัยและเครื่องมือในการศึกษาและพัฒนาความต่างของเนื้อไก่ และจากความร่วมมือนี้เอง จึงทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกของคุณภาพเนื้อที่เป็นที่ต้องการของผู้บริโภค จากการร่วมกันทำงานแบบ partnership ทำให้ไก่โคราชกลายเป็นเครื่องมือที่เข้มแข็งสำหรับเกษตรกร แต่ประโยชน์ที่เกิดขึ้นไม่ควรจำกัดอยู่เพียงกลุ่มเกษตรกรต้นแบบ หรือกลุ่มเกษตรกรบริเวณใกล้เคียงเท่านั้น การขยายผลเพื่อให้นักเกษตรกรในพื้นที่อื่นๆ ได้มีโอกาสเข้าถึงไก่โคราช และขยายขอบเขตของการแก้ไข ปัญหาหลักที่ได้กล่าวมาตั้งแต่ต้น จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องดำเนินการต่อ แต่เป็นข้อจำกัดของ partner ที่มีอยู่ การขยับอีกครั้งเพื่อหา partner ที่มีบทบาทในการทำงานกับกลุ่มเกษตรกร และรู้จักความต้องการและข้อจำกัดของเกษตรกรทั้งประเทศธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) จึงเป็นองค์กรที่ 7 ที่เข้ามาร่วมเป็นอีก partner หนึ่งของการดำเนินงาน

โดยการช่วยเข้าไปที่กลุ่มเกษตรกรที่มีความต้องการที่จะใช้ไก่เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพ จากนั้นนักวิจัยและ ธ.ก.ส. ช่วยกันขยายผลของงานวิจัย จึงทำให้การขยายผลเป็นไปอย่างกว้างขวาง และมีประสิทธิภาพ

ณ ปัจจุบัน (มิถุนายน พ.ศ.2559) มีเกษตรกรจำนวนมาก กว่า 100 ราย กระจายอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา ศรีสะเกษ ยโสธร และ บุรีรัมย์ ที่ได้ใช้ไก่โคราชเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพ ก่อให้เกิดการหมุนเวียนของกระแสเงิน มากกว่า 8 ล้านบาทต่อเดือน และประมาณ 50% ของการหมุนเวียนดังกล่าวคือรายได้ของเกษตรกรรายย่อย จึงถือได้ว่าการดำเนินงานของโครงการนี้ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจ (Measurable social impact) โดยเฉพาะกับสังคมของเกษตรกรรายย่อยของประเทศ

นอกจากนี้ ความร่วมมือของทุก partner ก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน (Mutual benefits) กล่าวคือการบรรลุซึ่งภารกิจหลักขององค์กรทุกองค์กรที่มาร่วมกันทำงาน กล่าวคือ สกว. สามารถสนับสนุนงานวิจัยที่ได้ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปสู่การใช้ประโยชน์ และสามารถสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ที่มี paradigm การทำงานวิจัยที่ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศมากขึ้น กรมปศุสัตว์สามารถให้พันธุกรรมของสัตว์พื้นเมืองเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรของประเทศ หอการค้าสามารถสร้างสินค้าและผู้ประกอบการใหม่ในเกิดขึ้นในจังหวัดสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอนได้ใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีขั้นสูงในการสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร ธ.ก.ส. สามารถใช้ไก่โคราชเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรที่เป็นกลุ่มลูกค้าหลักของธนาคาร และ มทส. ได้ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการสร้างงานวิจัยที่สามารถนำไปพัฒนาเกษตรกรได้ และในระหว่างการทำงานร่วมกันของ partner ต่างๆ เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายหลัก ได้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ระหว่างนักวิจัย และ ระหว่างเกษตรกร และนักวิจัยและความต้องการของตลาด การเรียนรู้ทำให้เกิดความเข้าใจ และความเข้าใจจะทำให้พบว่ายังมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาไก่ให้มีความสามารถที่แตกต่างและโดดเด่น มากยิ่งขึ้นอีก ก่อให้เกิดใจวิจัยเชิงลึก เพื่อนำมาสู่การพัฒนาไก่อย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นเส้นทางที่นำไปสู่การสร้างผลงานทางวิชาการที่มีความหมาย (Knowledge sharing and scholarship)

อีกมิติหนึ่งของการทำงานในรูปแบบของ engagement ของโครงการวิจัยนี้ คือ การ engage ของนักวิจัยที่หลากหลายสาขา ร่วมกันใช้ความรู้เฉพาะด้านที่แตกต่างกันมาใช้ในการพัฒนาไก่ และระบบทั้งหมด เพื่อให้บรรลุซึ่งเป้าหมายของโครงการ

การที่ไก่โคราช จะเป็นเครื่องมือที่เข้มแข็งในการประกอบอาชีพให้กับเกษตรกรได้ ไก่ต้องมีประสิทธิภาพการผลิตที่ดี ต้นทุนการผลิตสามารถแข่งขันได้ เนื่องจากต้องตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค และต้องมีจุดต่างที่ใช้ในการแข่งขัน มีกระบวนการผลิตที่ปลอดภัย และข้อดีเด่นทั้งหมดต้องสามารถสื่อสารถึงตลาดเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การร่วมด้วยช่วยกันของนักวิจัยด้านการปรับปรุงพันธุ์ เพื่อพัฒนาพันธุกรรมของไก่ นักวิจัยด้านอาหารสัตว์ เพื่อพัฒนาอาหารและการให้อาหารที่ทำให้ไก่มีคุณภาพเนื้อที่โดดเด่น นักวิจัยด้านโรคและการป้องกันโรค เพื่อออกแบบการจัดการจัดการและโปรแกรมวัคซีนเพื่อการป้องกันโรค นักวิจัยด้านวิทยาศาสตร์เนื้อสัตว์ เพื่อศึกษาคุณสมบัติของเนื้อไก่เพื่อให้แนวทางในการเพิ่มหรือสร้างความต่างของเนื้อให้มากยิ่งขึ้น นักวิจัยด้านวิศวกรรมคอมพิวเตอร์เพื่อพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามสภาพการเลี้ยงและการจัดการไก่ในทุกพื้นที่ของประเทศไทย นักวิจัยด้านคณิตศาสตร์เพื่อพัฒนาตัวแบบทางคณิตศาสตร์นำมาช่วยในการคัดเลือกไก่ที่มีความรวดเร็วและแม่นยำสูง นักวิจัยด้านการตลาดเพื่อพัฒนารูปแบบวิธีการในการสร้าง brand ของไก่โคราช นักวิจัยด้านการออกแบบภาษาบรรจง เพื่อการพัฒนาภาษาและวัสดุเพื่อการบรรจุที่ปลอดภัยต่อสุขภาพและสะดวกสำหรับผู้บริโภค เป็นต้น การร่วมมือกันของนักวิจัยทั้งหมด นำไปสู่การใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สร้างงานวิจัย เกิดความรู้ต่อยอด ได้เป็นผลงานหรือความรู้ใหม่ ที่สามารถนำไปสู่การใช้ประโยชน์ได้จริงและผู้ที่ได้รับผลประโยชน์สุดท้ายคือเกษตรกรรายย่อยของประเทศ

จากที่กล่าวมา เป็นกรณีตัวอย่างของงานวิจัยที่มีการ engage ทั้งระดับองค์กรซึ่งเป็นมิติที่ใหญ่ และ engage ในระดับที่มีวิจัยซึ่งเป็นมิติที่เล็กกว่า ในมิติแรก เป็นภาพของ 4 องค์กรแรก ร่วมกันออกแบบเทคโนโลยี (พันธุ์ไก่) สร้าง และ ทดสอบ จากนั้นหอการค้าเข้ามาช่วยในการเชื่อมโยงตลาด สถาบันวิจัยแสงซินโครตรอนช่วยใช้เทคโนโลยีขั้นสูงทำให้ไก่มีจุดเด่นที่แตกต่างมากขึ้นเพื่อการคงอยู่ในตลาด และ ธ.ก.ส. ช่วยในการขยายผล ส่วนมิติที่ 2 การ engage ในระดับนักวิจัย แม้จะเป็นภาพเล็กกว่าแต่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะเทคโนโลยีที่สร้างขึ้นจำเป็นต้องมีการปรับ และเติมแต่ง เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ ซึ่งจำเป็นต้องใช้องค์ความรู้ ที่หลากหลายมาบูรณาการร่วมกัน

พันธกิจสัมพันธ์

มหาวิทยาลัยกับสังคม ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

พศ.ดร.วาสนา ภาณุรักษ์

รองคณบดีฝ่ายวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยี
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

“ที่พึ่งของท้องถิ่น” มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ปฏิบัติภารกิจที่สนองต่อพันธกิจและปรัชญาของมหาวิทยาลัย ในการเป็นที่พึ่งของท้องถิ่น มีการกำหนดบทบาทหน้าที่บูรณาการ การเรียนการสอน ร่วมกับงานวิจัย งานบริการวิชาการ และงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งส่งเสริมการสร้างกลไกความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยเพื่อดำเนินงาน ตั้งแต่ระดับต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำมีระบบสนับสนุนที่เกิดความสนใจ โดยใช้วิธีดำเนินงานวิจัยและพัฒนาพื้นที่ เป็นส่วนหนึ่ง ในการขับเคลื่อนตามพันธกิจสัมพันธ์ เน้นกระบวนการความร่วมมือของทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาคประชาชน ภาคราชการทั้งส่วนกลางและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาควิชาการ ภาคเอกชน ในระยะที่ผ่านมาได้ร่วมกันดำเนินโครงการความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งโครงการความร่วมมือชิ้นนี้ได้รับการสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.)อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี2550-2556 สำหรับพัฒนาศักยภาพของพื้นที่เป้าหมายจากระดับฐานราก หมู่บ้าน ตำบล ให้เป็นพื้นที่ต้นแบบในการแก้ไขปัญหาความยากจน โดยใช้กระบวนการบัญชีครัวเรือน และแผนชุมชน ส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัย เพื่อความมั่นคงทางอาหารและเพิ่มรายได้ของครอบครัวตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เป็นโครงการที่ยกระดับความรู้ ความคิด พฤติกรรม และความเป็นอยู่ของเกษตรกร ต่อมาในปี 2558 ได้รับการสนับสนุนจาก คอบช. และ สกว.ภายใต้ทุนนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน ซึ่งเป็นทุนเชิงสถาบัน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยและพัฒนาพื้นที่แบบบูรณาการ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการผลิตและอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวตามห่วงโซ่อุปทานสร้างความมั่นคงทางอาหารในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาตามยุทธศาสตร์ครัวโคราชสู่ครัวโลก

ด้วยการวิจัยและพัฒนาพื้นที่แบบบูรณาการ ผู้เขียนเองและคณะกรรมการบริหารจัดการ งานวิจัยเชิงพื้นที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาได้ระดมสมองและพัฒนากระบวนการทำงานเพื่อให้เกิดระบบบริการจัดการคุณภาพงานวิจัยแบบบูรณาการ เพื่อพัฒนาพื้นที่โดยใช้วงจรในการพัฒนาคุณภาพ PDCA ในการพัฒนาระบบพัฒนาใจที่ยั่งยืนระบบพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยระบบติดตามและสนับสนุนระบบเผยแพร่สู่การใช้ประโยชน์ โดยมีองค์กรภาคีเครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการและภาคประชาชน การขับเคลื่อนระบบบริหารจัดการช่วงต้นน้ำ

- 1). การบริหารงานวิจัยได้สนับสนุนทุนคณะไปพัฒนาใจที่ยั่งยืน มีการพิจารณาให้ทุนวิจัย โดยใช้พื้นที่ตำบลหินดาด อำเภอห้วยแถลง และพื้นที่ตำบลกระเบื้องใหญ่ อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมาเป็นพื้นที่นำร่องในปีที่ 1 และในปีที่ 2 ได้ขยายพื้นที่ในระดับพื้นที่ทั้งจังหวัด โดยเชื่อมโยงกับประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด **“ข้าวโคราชสู่ครัวโลก”** เพื่อนำไปสู่การหาแนวทางแก้ไขปัญหา และการพัฒนาพื้นที่เชิงบูรณาการให้ตอบโจทย์ ภายใต้ความร่วมมือระหว่าง สกว. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีการพัฒนาพื้นที่ทุกภาคส่วน
- 2). การส่งเสริมให้คณะวิชาต่างๆพัฒนาใจที่ยั่งยืนเชิงพื้นที่และนำไปบูรณาการกับการเรียนการสอน และการบริการวิชาการ ด้วยการพานักศึกษาลงพื้นที่ และมอบหมายหน้าที่ในแต่ละกิจกรรมของโครงการเน้นกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้งานวิจัย และพัฒนาพื้นที่เป็นฐาน
- 3). การจัดเวทีนำเสนอเอกสารเชิงหลักการของคณะผู้วิจัยต่อผู้ทรงคุณวุฒิจาก สกว. ซึ่งผลที่ได้รับคือ อาจารย์นักวิจัยได้รับฟังและเข้าใจข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิได้แนวทางใน

การแก้ไขรายละเอียดตามข้อเสนอโครงการ เพื่อความถูกต้องครบถ้วนของเนื้อหา

4.) การจัดคลินิกนักวิจัยเพื่อพัฒนาเอกสารเชิงหลักการเป็นข้อเสนอการวิจัย (Full Proposal) โดยนักวิจัย ผู้รับการสนับสนุนทุนวิจัย ต้องจัดกลุ่ม เพื่อเข้าคลินิก โดยมี ผู้เขียนเองทำหน้าที่พี่เลี้ยงคอยช่วยเหลือแนะนำซึ่งนักวิจัยต้องปรับแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะเพื่อข้อเสนอโครงการวิจัยจะได้มีความสมบูรณ์ ครบถ้วนมากยิ่งขึ้น ในการขับเคลื่อนสามารถพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่ 63 คน 14 โครงการในปี 2558 และเพิ่มขึ้นในปี 2559 อีกจำนวน 43 คน การขับเคลื่อนระบบบริหารจัดการช่วงกลางน้ำ

1).การจัดเวทีรายงานความก้าวหน้า โดยผู้ทรงคุณวุฒิจาก สกว. และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องจากหอการค้าสำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา พี่เลี้ยงนักวิจัย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่วิจัย ทำให้ได้ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เลี้ยงและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัยเพื่อนำไปปรับปรุงการดำเนินการวิจัยให้ตอบโจทย์วิจัยและผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัยได้ตรงเป้าหมายอย่างแท้จริง

- 2). จัดเวทีการจัดการความรู้ 3 ครั้ง ดังนี้
  - 2.1)การจัดอบรมปฏิบัติการแนวคิดและเครื่องมือการทำงานวิชาการเพื่อสังคม โดยทีมวิทยากรจากสถาบันคลังสมองของชาติ (KNIT) ซึ่งให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกเครื่องมือในการทำงานกับชุมชนแบบมีส่วนร่วมผ่านการปฏิบัติจริงในพื้นที่ชุมชน กิจกรรมหลักคือ
    - 1) การเรียนรู้คุณค่า ความหมายการทำงานวิชาการอย่างมีส่วนร่วมกับชุมชน
    - 2) การเรียนรู้เครื่องมือการศึกษาชุมชนอย่างมีส่วนร่วมและวางแผนการศึกษาชุมชน

3) การสรุปบทเรียนการฝึกเครื่องมือการศึกษาชุมชน
2.2) เวทีการจัดการความรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมรายงานความก้าวหน้า การสังเคราะห์งาน

2.3) การติดตามเยี่ยมพื้นที่/ชุมชน ร่วมกับโครงการที่ได้รับทุน เป็นการติดตามและประเมินผลงานวิจัยเชิงพื้นที่ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ เป็นการติดตามโครงการโดยร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ เพื่อเป็นการติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประเด็นการวิจัยพร้อมทั้งปัญหา และอุปสรรค ของการดำเนินงานวิจัย โดยแลกเปลี่ยนระหว่างนักวิจัย ชุมชนและเครือข่ายในพื้นที่ อีกทั้งยังเป็นการให้กำลังใจในการดำเนินโครงการวิจัย การขับเคลื่อนระบบบริหารจัดการช่วงปลายน้ำ

- 1) จัดกิจกรรมเพื่อสังเคราะห์งานวิจัย
- 2) การเขียนบทความวิจัยและพัฒนาพื้นที่
- 3) จัดเวทีนำเสนอผลงานในระดับจังหวัดเพื่อให้อาภาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เลือกงานที่จะนำไปใช้ประโยชน์จากการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาโดยใช้แนวทางการวิจัยและพัฒนาพื้นที่ (Area-Based Collaboration Research : ABC) เพื่อตอบสนองพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคมของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา สามารถตอบอัตลักษณ์การเป็นที่พึ่งของท้องถิ่นและนำสู่การพัฒนาบัณฑิตที่มีคุณลักษณะสำคัญคือมีความรู้ พร้อมสู้งาน ออกสู่การรับใช้สังคม ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

วาสนา ภาณุรักษ์ และคณะ.(2556).โครงการความร่วมมือส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยเพื่อความมั่นคง ทางอาหารในพื้นที่ของครอบครัวตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครราชสีมา (ครั้งที่ 3). สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
วิเชียร ฝอยพิกุล และคณะ.(2558).การวิจัยและพัฒนาพื้นที่เพื่อส่งเสริมศักยภาพการผลิตข้าวที่มี คุณลักษณะเฉพาะและสร้างความมั่นคงทางอาหารในจังหวัดนครราชสีมาตามยุทธศาสตร์ครัวโคราชสู่ครัวโลก. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

จุดเริ่มต้น... ... ที่ทำให้เรารู้จักกัน

SUT Run 2Gether

อาจารย์ ดร.สุพรรณิ จันท์กิร์มภ์

หัวหน้าโครงการจัดตั้งส่วนพันธกิจสัมพันธ์กับองค์กรชุมชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

จากการที่โครงการส่งเสริมกิจการเพื่อสังคมและความเป็นผู้ประกอบการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (Suranaree University of Technology-Social Enterprise and Entrepreneurship: SUT-SEE) ดำเนินการภายใต้โครงการจัดตั้งส่วนพันธกิจสัมพันธ์กับองค์กรชุมชน เทคโนโลยีฯ ได้จัดทำแผนงานประจำปี 2559 โดยในปีนี้จะเน้นการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับคนพิการ การดำเนินการในช่วงที่ผ่านมาจึงเป็นการตามหาพันธมิตรและเครือข่ายที่มีการดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมความเท่าเทียมในสังคมของคนพิการ พันธมิตรแรกที่ทีมงานได้ไปพบและแลกเปลี่ยนเรียนรู้คือคุณฉัตรชัย อภิบาลพูนผล หรือคุณต๋อ ผู้ก่อตั้งและซีอีโอบริษัทกล่องดินสอจำกัด คุณต๋อมีผลิตภัณฑ์หลักคือ ชุดเล่นเส้น

เป็นชุดด้ายไหมพรมสำหรับวาดเขียนของคนตาบอด ซึ่งพอวาดแล้วด้ายจะติดอยู่กับแผ่นวาด ทำให้สัมผัสลายเส้นของเส้นจากด้ายได้ว่าวาดรูปอะไร นอกจากนี้คุณต๋อยังได้จัดกิจกรรมวิ่งด้วยกัน (Run 2Gether) เพื่อให้คนพิการกับคนไม่พิการมาออกกำลังกายด้วยกัน เรียนรู้กันและกัน และส่งเสริมความเท่าเทียมกันในสังคม โดยคุณต๋อได้เล่าให้ทีมงานฟังว่า นวัตกรรมเพื่อการออกกำลังกายที่ดีที่สุดสำหรับคนพิการ ก็คือคนทุกคน จากการได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคุณต๋อ ทีมงานได้แรงบันดาลใจและเห็นตรงกันว่ากิจกรรมนี้น่าจะมีการจัดขึ้นในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (มทส.) จากนั้นทีมงานจึงได้ตามหาพันธมิตร โดยได้เดินทางยังโรงเรียนคนตาบอดนครราชสีมา และโรงเรียนสอนคนตาบอด

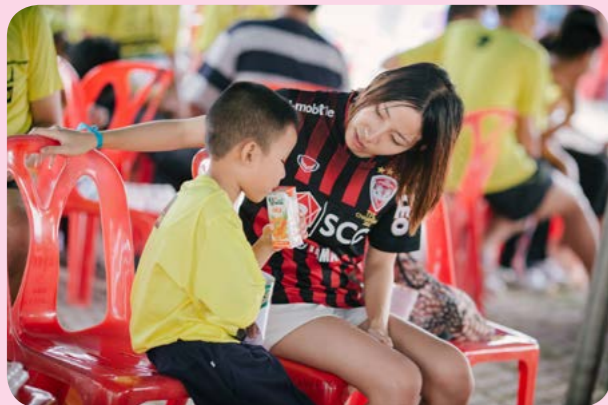
มกุฏศิวิวัน เพื่อหาหรือการจัดกิจกรรมวิ่งด้วยกัน ซึ่งทั้งสองโรงเรียนมีความเห็นด้วยกับกิจกรรม แต่เนื่องจากน้องๆ ที่อยู่ในโรงเรียนมกุฏศิวิวันยังเป็นเด็กเล็ก อาจจะยังไม่สะดวกกับกิจกรรมนี้ ซึ่งอาจจะได้ร่วมมือกันจัดกิจกรรมอื่นในอนาคต นี่จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่ ทีม SUT-SEE ได้พบกับน้องๆ คนตาบอด หลังจากนั้นทีมงานจึงวางแผนการดำเนินกิจกรรมและหารือกับอีกหนึ่งพันธมิตรหลักคือ ผศ. ดร. พรเทพ ราชนาวิ และ อ.ดร. ฤวิชัย ขาวถิณ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ซึ่งได้รับความร่วมมืออย่างดีมาก ในการดำเนินกิจกรรม นอกจากนี้ทีมงาน SUT-SEE ยังได้หารือกับหน่วยงานอื่นในมหาวิทยาลัยคือส่วนประชาสัมพันธ์ส่วนกิจการนักศึกษา และสถานกีฬาและสุขภาพ จากการร่วมคิดร่วมทำของทุกๆ ฝ่าย จึงทำให้กิจกรรม SUT Run 2Gether เกิดขึ้น ในช่วง วันที่ 19-28 พ.ค. 2559 โดยมีกิจกรรมย่อยดังนี้
1) ทดสอบสมรรถภาพร่างกายของน้องๆ คนตาบอด เมื่อวันที่ 19 พ.ค. 2559
2) อบรมไกดร์รันเนอร์ โดยอาจารย์แอน มหาติเต และอาจารย์ชาญกิจ คำพวง คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และอ.ดร. ฤวิชัย ขาวถิณ และซ้อมวิ่งครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 21 พ.ค. 2559
3) ซ้อมวิ่งครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 24 พ.ค. 2559
4) งาน SUT Run2Gether เมื่อวันที่ 28 พ.ค. 2559

จากกิจกรรม SUT Run 2Gether นี้ทำให้เราทุกคนได้มารู้จักกัน ทีมงาน SUT-SEE ได้พบกับพันธมิตรและเครือข่ายที่หลากหลาย ซึ่งจะได้ร่วมงานกันในอนาคตต่อไป และที่สำคัญมากคือ การที่ไกดร์รันเนอร์ได้รู้จักกับน้องตาบอด ได้พูดคุยแลกเปลี่ยนกัน ถึงแม้ช่วงเวลาสั้นๆ แต่ก็ในช่วงเวลาหนึ่ง

ที่ทั้งสองคนได้รู้จักกัน ใช้เวลาร่วมกัน อย่างน้อย น้องตาบอดได้รู้ว่า ในโลกนี้ยังมีคนอื่นอีกหลายคนที่อยู่ร่วมกันในสังคมกับน้อง มีความปรารถนาดีต่อกัน แรงใจที่ส่งถึงกันคงเป็นกำลังใจให้น้องมีรอยยิ้มได้ คงเป็นพลังเล็กๆ ช่วยหนุนการก้าวเดินไปข้างหน้าของชีวิตน้อง ในมุมมองของไกดร์รันเนอร์คงจะให้เห็นแล้วว่า คนตาบอดคือคน คนหนึ่งที่ตามองไม่เห็นเท่านั้นเอง เดินได้ถ้าเราเดินด้วยกัน วิ่งได้ถ้าเราวิ่งด้วยกัน แล้วถ้าวันที่เราไม่สะดวกไปด้วยกัน จะเกิดอะไรขึ้น ถ้าอย่างนั้น เราจะลองหาวิธี หรือประดิษฐ์เครื่องมืออะไรใหม่ที่จะช่วยอำนวยความสะดวกไปไหนมาไหนได้โดยสะดวก มันคงมีทางออกอีกหลายวิธีถ้าเราลองนั่งลงใช้เวลาที่เราเฝ้าคิดค้น ลอง สร้าง นวัตกรรมเพื่อคนอื่นที่มีความไม่สะดวกในการใช้ชีวิต ให้มีความสะดวกมากยิ่งขึ้น ซึ่งจากกิจกรรมนี้ SUT-SEE เชื่อว่าจะตาดีหรือตาบอด เราทุกคนเสมอมา แล้วเราจะวิ่งไปด้วยกัน SUT Run2Gether

ถ่ายภาพโดย คุณณราศักดิ์ พันเดช (ลีซอ) และคุณเอกชัย บุญรสศักดิ์

EngageU

ศูนย์รวมบริการประสานพันธกิจสัมพันธ์ มทส.

อาจารย์ ดร. สาริภัก บุญมี

รองผู้อำนวยการเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ด้วยบริบทที่เป็นมหาวิทยาลัยคู่เคียงสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้มีการปรับโครงสร้างการบริหารงานโดยกำหนดให้มีตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับองค์กรชุมชน และในเวลาเดียวกันในปี พ.ศ. 2558 มหาวิทยาลัยได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานด้านพันธกิจสัมพันธ์ฯ และได้ริเริ่มโครงการจัดตั้งส่วนพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับองค์กรชุมชน (EngageU) โดยให้เทคโนโลยี หน่วยวิชากิจของมหาวิทยาลัยเป็นผู้ดูแลโครงการ มีหลักการดำเนินงานด้านพันธกิจสัมพันธ์ 4 ประการคือ

1. การร่วมคิดร่วมทำแบบหุ้นส่วน (Partnerships)
2. การเกิดประโยชน์ร่วมกันทุกฝ่าย (Mutual Benefits)
3. การเรียนรู้ร่วมกัน (Scholarships)
4. การเกิดผลกระทบทางสังคมที่ประเมินได้ (Measurable Social Impact)

อนึ่งด้วยบริบทของการเป็นมหาวิทยาลัยเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และทางการแพทย์ จึงมีธรรมชาติของโครงการพันธกิจสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งเป็นโอกาสที่ดีของมหาวิทยาลัยที่จะนำนวัตกรรมของมหาวิทยาลัยไปสร้างประโยชน์ให้แก่สังคมและในเวลาเดียวกันก็อาศัยความเชื่อมโยงกับภาคสังคมในการพัฒนาโจทย์ให้แก่กวิจัยของมหาวิทยาลัย อันเป็นแนวทางที่ดีในการพัฒนาไปสู่การเป็นประเทศฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (Science, Technology and Innovation based: ST&I) ซึ่งเป็นเฟืองจักรสำคัญในการขับเคลื่อนก้าวพันทันกับประเทศที่มีรายได้ปานกลาง (Medium Income Countries) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐ อย่างไรก็ตามก็มีความท้าทายในการดำเนินงานจากการเป็นมหาวิทยาลัยเฉพาะทางซึ่งไม่มีความชำนาญรอบด้านโดยเฉพาะทางด้านศิลปะ สังคม และวัฒนธรรม

จึงเป็นที่มาของการเข้าร่วมเครือข่ายมหาวิทยาลัยกับสังคม (Engagement Thailand) ซึ่งช่วยให้สามารถเชื่อมโยงประสานองค์ความรู้กับสถาบันการศึกษาอื่นได้อย่างรอบด้านยิ่งขึ้น EngageU เปรียบเสมือนหน้าต่างเชื่อมโยงมหาวิทยาลัยกับองค์กรชุมชนของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มีภารกิจโดยสังเขปคือ

- 1) ส่งเสริมการดำเนินการด้านพันธกิจสัมพันธ์ เช่น จัดกิจกรรมสร้างการรับรู้ ให้ความรู้แก่ประชาคมมหาวิทยาลัย สนับสนุนเชิงกลไกและนโยบายให้กับคณาจารย์และนักศึกษา กำหนดนโยบายเชิงพื้นที่ ตลอดจนจัดกิจกรรมการจัดการความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการด้านพันธกิจสัมพันธ์ เป็นต้น
- 2) อำนวยความสะดวกในการดำเนินการด้านพันธกิจสัมพันธ์ตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย ได้แก่ การบูรณาการพันธกิจสัมพันธ์เข้ากับเรียนการสอน การวิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยี การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
- 3) ประมวลผลการดำเนินการด้านพันธกิจสัมพันธ์ เช่น ติดตามความคืบหน้า สรุปผลการดำเนินงานโครงการและกิจกรรมต่างๆ วิเคราะห์ความต้องการของชุมชน เป็นต้น ความท้าทายในการทำงานของ EngageU คือ มีธรรมชาติของภารกิจแบบที่ต้องก้าวข้าม เช่น การส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนที่ก้าวข้ามเกินกว่าการเรียนการสอนในชั้นเรียน การวิจัยที่ก้าวข้ามเกินกว่าห้องปฏิบัติการวิจัย การบริการวิชาการที่ก้าวข้ามรูปแบบเดิมๆ ก่อให้เกิดการเรียนรู้ทั้งสองฝ่ายการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่ก้าวข้ามความเป็นกิจกรรมจิตอาสา ก่อให้เกิดความเข้มแข็งในชุมชน เป็นต้น เพื่อตอบสนองต่อความท้าทายเหล่านี้ ในช่วงหนึ่งปีของการดำเนินการ EngageU ได้จัดรูปแบบการให้การสนับสนุนกับหน่วยงาน คณาจารย์ บุคลากรและนักศึกษา แบ่งออกเป็น 3 รูปแบบดังต่อไปนี้

1. EngageU Projects คือการสนับสนุนการทำโครงการของนักศึกษาในหลักสูตรต่างๆ โดยให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายโครงการของนักศึกษา (Senior projects) โดยโครงการต้องเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรและมีอาจารย์ที่ปรึกษาให้การรับรอง มีการจัดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ โดยนักศึกษาคouldได้เรียนรู้หลักการของพันธกิจสัมพันธ์ ฝึกฝนการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) ทดลองสืบเสาะหาความต้องการขององค์กรชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลและสังเคราะห์แนวทางแก้ไขปัญหา และการคืนข้อมูลให้แก่ชุมชน

2. EngageU Classes คือการสนับสนุนการเรียนการสอนที่มีรูปแบบสอดคล้องกับหลักการของพันธกิจสัมพันธ์ ด้วยความตระหนักว่าการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบนี้มีค่าใช้จ่ายและภาระในการจัดการมากกว่าการเรียนการสอนแบบในชั้นเรียนอย่างเดียว EngageU จึงให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายและอำนวยความสะดวกในการประสานงาน เพื่อให้อาจารย์ผู้สอนได้ใช้เวลาทำงานด้านวิชาการ จัดกิจกรรมตอบทเรียน รวมไปถึงการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักในประชาคมของมหาวิทยาลัย

3. EngageU Initiatives คือการสนับสนุนกิจกรรมชมรมของนักศึกษาที่สอดคล้องกับหลักการของพันธกิจสัมพันธ์ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาปรับเปลี่ยนแนวคิดในการจัดกิจกรรมที่เน้นการร่วมคิดร่วมทำ ก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน และมีความยั่งยืนมากขึ้น

ในเวลาเดียวกันโครงการนี้มุ่งเน้นความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาในการประยุกต์ความสนใจและความชำนาญของกลุ่มมาสร้างประโยชน์แก่สังคม หรือก่อให้เกิดนวัตกรรมเชิงสังคมหรือเชิงกระบวนการ ซึ่งอาจพัฒนาสู่การเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคมต่อไป ชมรมกิจกรรมนักศึกษาสามารถเขียนข้อเสนอโครงการและต้องมีอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมให้การรับรอง โดย EngageU ให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายและความรู้ผ่านการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเช่นเดียวกันกับ EngageU projects

ในระยะเวลาดำเนินการหนึ่งปี EngageU ได้ให้การสนับสนุนในรูปแบบต่างๆ ได้แก่

การสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการด้านพันธกิจสัมพันธ์กับองค์กรชุมชน			
ประเภท 1. โครงการนักศึกษาด้านพันธกิจสัมพันธ์ (EngageU Projects)			
ที่	ชื่อโครงการ	สาขาวิชา	อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ
1	การออกแบบเครื่องตัดเส้นหมึกจุดจิก	วิศวกรรมเกษตร	อาจารย์วันวิสาข์ ทวีชื่นสกุล
2	โครงการพัฒนาและเพิ่มมูลค่า เครื่องปั้นดินเผาถาดนเกวียนเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนการบริหารจัดการทรัพยากรบริเวณลุ่มน้ำมูล	วิศวกรรมเซรามิก	ผศ.ดร.ศิริรัตน์ ทับสูงเนิน รัตนจันทร์
3	โครงการจัดตั้งธุรกิจเพื่อสังคม "ของรัก แบ่งปันเพื่อการศึกษา"	เทคโนโลยีการจัดการ	อาจารย์รัชฎาพร วิสุทธากร
4	แผนที่อินโฟกราฟฟิกردสองแถวในจังหวัดนครราชสีมา "สองแถว ไคราช"	เทคโนโลยีสารสนเทศ	อาจารย์ ดร.สรชัย กมลลิ้มสกุล
5	"น้ำพริกสำเร็จรูป" ผลิตภัณฑ์จากกลุ่มชุมชนบ้านดอนเปลา ต.บ้านเหลื่อม อ.บ้านเหลื่อม จ.นครราชสีมา	เทคโนโลยีการจัดการ	อาจารย์รัชฎาพร วิสุทธากร

ประเภท 2. รายวิชาที่มีกิจกรรมด้านพันธกิจสัมพันธ์ (EngageU Classes)			
ที่	ชื่อโครงการ	สาขาวิชา	อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ
1	โครงการ พัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อตำบลสุภาวะ : ประเมินปัญหาและความต้องการเชิงลึกของชุมชน และดำเนินการพัฒนานำร่องเพื่อการพึ่งพาตนเองด้านสุขภาพ ระยะที่ 1	พยาบาลศาสตร์	ผศ.ดร.นฤมล สิงห์ดง
2	โครงการอาหารปลอดภัยใส่ใจผู้บริโภคเทศบาลไชยมงคล ในรายวิชาปฏิบัติการการสุขาภิบาลอาหารและสุขลักษณะอาหาร (FOOD SANITATION AND FOOD HYGIENE LABORATORY)	สาธารณสุขศาสตร์	อาจารย์นลิน สิทธิธูรณ์

การสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการด้านพันธกิจสัมพันธ์กับองค์กรชุมชน			
ประเภท 3. กิจกรรมชมรมนักศึกษาด้านพันธกิจสัมพันธ์ (EngageU Initiatives)			
ที่	ชื่อโครงการ	สาขาวิชา	อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ
1	โครงการละครเวที 25 ปี มทส. (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี)	ชมรมศิลปะการแสดงมทส.	ผศ.ดร. หนึ่งทัย ขอผลกลาง และศิษย์เก่า มทส.
ประเภท 4. กิจกรรมบรรยายพิเศษ (EngageU Talk)			จำนวน 4 ครั้ง
ที่	ชื่อกิจกรรม		
1	ฟาร์มสร้างสุข		
2	Let's be a Changemaker		
3	นวัตกรรมเพื่อคนพิการ "Socail Innovation for the Blind"		
4	EngageU Ep.1 "Eco life กับ ท็อป พิพัฒน์ อภิรักษ์ธนากร"		

เป้าประสงค์นอกของการดำเนินการด้านพันธกิจสัมพันธ์ นอกจากจะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรชุมชนและมหาวิทยาลัยไปพร้อมกันแล้วยังช่วยก่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในตัวนักศึกษา เช่น ความเป็นผู้นำ (Leaderships) ความมีจิตอาสา (Volunteerism) ความเคารพผู้อื่น (Mutual Respect) การเข้าร่วมไม่ปฏิเสธสิ่งใหม่ (Participatory) ความตื่นรู้อย่างสากล (Global Awareness) ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) จริยธรรม (Ethics) ความเป็นผู้ประกอบการทางสังคม (Social Entrepreneurship) การมีวัฒนธรรมแห่งนวัตกรรม (Innovative Culture) เป็นต้น อันเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตในศตวรรษที่ 21

EngageU มุ่งมั่นที่จะเป็นเพียงจักรสำคัญในการขับเคลื่อนงานด้านพันธกิจสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับสังคมในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง และมีส่วนร่วมในการสนับสนุนเครือข่ายมหาวิทยาลัยกับสังคมอันจะนำมาซึ่งการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป

ผู้สนใจรายละเอียดเพิ่มเติมสามารถติดต่อ EngageU ได้ที่ :

โครงการจัดตั้งส่วนพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับองค์กรชุมชน เทคโนโลยีธานี หรืออีเมล engage@sut.ac.th หรือโทร 044-224840

อาจารย์ ดร.สุพรรณิ จันท์กิรณ
หัวหน้าโครงการจัดตั้งส่วนพันธกิจสัมพันธ์กับ
องค์กรชุมชนมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

โครงการส่งเสริมกิจการเพื่อสังคมและความเป็น ผู้ประกอบการ (SUT – Social Enterprise and Entrepreneurship Project : SUT SEE)

จากการประกาศนโยบายการเป็น “สถาบันคู่เคียงสังคม” มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีจึงได้นำองค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ ตลอดจนเทคโนโลยีที่พัฒนาโดยบุคลากรของมหาวิทยาลัยไปสู่การใช้งานจริงตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำสู่ภาคอุตสาหกรรมไปจนถึงภาคประชาชน ชุมชน และสังคม อีกทั้งยังปลูกฝังจิตอาสาและความรับผิดชอบต่อสังคมให้กับบุคลากรทุกระดับเพื่อมุ่งจะเป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นเลิศและเป็นที่ยังชีพของสังคมและตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินกิจการเพื่อสังคม โดยประกาศนโยบายในการดำเนินกิจการเพื่อสังคมในปี พ.ศ. 2556 และมอบหมายให้ ฝ่ายพันธกิจสัมพันธ์องค์กรชุมชนเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการเพื่อสังคม อันจะเป็นการบรรลุเป้าหมายการเป็นสถาบันคู่เคียงและเป็นที่ยังชีพของสังคมอย่างแท้จริง จึงเป็นที่มาของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนที่นำทางกิจการเพื่อสังคมของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปี พ.ศ. 2558 – 2560 และได้ริเริ่มจัดตั้งโครงการส่งเสริมกิจการเพื่อสังคมและความเป็นผู้ประกอบการ (SUT SEE) โดยให้เทคโนโลยีธานี หน่วยวิสาหกิจของมหาวิทยาลัยเป็นผู้ดูแลโครงการ โดยยุทธศาสตร์และแผนที่นำทางกิจการเพื่อสังคมของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปี พ.ศ. 2558 – 2560 มุ่งเน้นไปที่

1. สร้างความตระหนักรู้ให้บุคลากรและนักศึกษามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อสังคมและมีความประสงค์ที่จะแก้ไขปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม
2. การพัฒนาบุคลากรหลักเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ขับเคลื่อนผู้สอนในหลักสูตรและรายวิชา และบ่มเพาะด้านกิจการเพื่อสังคม
3. การสร้างความรู้ ความเข้าใจเรื่องกิจการเพื่อสังคมแก่บุคลากรและนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยอย่างกว้างขวาง
4. การสร้างและผลิตบัณฑิตและบุคลากรให้เป็นผู้ประกอบการทางสังคม
5. การคิดค้น สร้างและเผยแพร่นวัตกรรมและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องที่มีส่วนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการประกอบอาชีพ พลังงานหมุนเวียน การจัดการวัตถุดิบเหลือใช้ทางการเกษตร รวมถึงการนำเอา

องค์ความรู้ในโมเดลธุรกิจเพื่อสังคมมาเชื่อมโยงสู่รูปแบบการประกอบอาชีพใหม่ๆ ให้แก่ชุมชน

6. การนำองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการพัฒนาความเป็นอยู่ของชุมชนและภายใต้การประกาศนโยบายดังกล่าว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์การดำเนินการเพื่อสังคมไว้ว่า “มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีเป็นมหาวิทยาลัยที่ได้รับการยอมรับในฐานะเป็นสถาบันที่มุ่งมั่นดำเนินกิจการเพื่อสังคมอย่างยั่งยืน” และมีเป้าประสงค์หลักการดำเนินการเพื่อสังคมดังต่อไปนี้ 1) นักศึกษาและบุคลากร มีความใส่ใจต่อปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม และต้องการช่วยลดและไม่สร้างปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม 2) เพิ่มบัณฑิตที่เป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคม 3) มหาวิทยาลัยมีการพัฒนาการดำเนินการด้านกิจการเพื่อสังคมที่เป็นรูปธรรมและมีผลกระทบเชิงดีต่อสังคมได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน 4) การขยายการวิจัยและการบริการวิชาการไปสู่ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกิจการเพื่อสังคม 5) สังคมตระหนักถึงบทบาทของมหาวิทยาลัยในการเป็นองค์กรที่ดำเนินการด้านกิจการเพื่อสังคม ในด้านการดำเนินงานด้านกิจการเพื่อสังคมและผลลัพธ์ที่คาดหวังระหว่างปี พ.ศ. 2558 – 2560 จากการประชุมเชิงปฏิบัติการและการระดมความคิดเห็นระหว่างคณะกรรมการจัดทำร่างแผนยุทธศาสตร์ และแผนที่นำทางกิจการเพื่อสังคม ได้ข้อสรุปในการดำเนินงาน ดังนี้

1. การผลิตและพัฒนาผู้ประกอบการทางสังคม (Social Entrepreneurship Educational Courses)
2. การส่งนักศึกษาไปปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ณ กิจการเพื่อสังคมทั้งในและต่างประเทศ
3. การขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านกิจการเพื่อสังคมและการสร้างปัจจัยแวดล้อมสนับสนุนภายในมหาวิทยาลัย (Social Enterprise Mover)
4. การพัฒนาระบบวิจัยนวัตกรรมทางสังคม (Social innovation Research System)
5. การพัฒนากิจการเพื่อสังคมต้นแบบ (Pilot Social Enterprise)
6. การพัฒนากลไกขยายผลกระทบทางสังคมสู่สาธารณะ

(Social Impact Scaling Mechanism)

7. การพัฒนาเครือข่ายขับเคลื่อนของนักศึกษา (Student Hub)

ภายใต้ระยะเวลาการดำเนินงาน 1 ปีที่ผ่านมาได้ดำเนินงานผ่านกิจกรรมใน 3 รูปแบบ คือ การสร้างและการพัฒนาผู้ประกอบการกิจการเพื่อสังคมการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านกิจการเพื่อสังคม และการพัฒนาเครือข่ายขับเคลื่อนนักศึกษาซึ่งเป็นการดำเนินงานตามนโยบายของมหาวิทยาลัย โดยการดำเนินกิจกรรมที่ผ่านมาสามารถกระตุ้นให้เกิดความตระหนัก และสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจการเพื่อสังคม และทราบถึงกระบวนการในการหาแนวคิดสำหรับการเริ่มต้นประกอบกิจการเพื่อสังคม ที่สามารถต่อยอดเป็นกิจการเพื่อสังคมได้ในอนาคตซึ่งโครงการดังกล่าวมีผู้รับข้อมูลและร่วมกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ จำนวนประมาณ 3,000 คน อีกทั้งมีโอกาสในการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานและสถานประกอบการที่ดำเนินกิจการเพื่อสังคมอีกด้วย

จากการดำเนินโครงการที่ผ่านมาพบว่าเกิดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน คือ คณาจารย์ บุคลากร และนักศึกษายังไม่เข้าใจความหมายของคำว่า กิจการเพื่อสังคมและเข้าใจว่ามีความหมายเดียวกันกับกิจกรรมมหาวิทยาลัยกับความรับผิดชอบต่อสังคม (University Social Responsibility: USR) และความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (Corporate Social Responsibility: CSR) อีกทั้งการประชาสัมพันธ์ข่าวสารยังทำได้ไม่ทั่วถึง จึงส่งผลให้คณาจารย์ บุคลากร และนักศึกษาเห็นว่าเรื่องกิจการเพื่อสังคมเป็นเรื่องไกลตัว

สำหรับกิจกรรมและโครงการเด่นที่โครงการส่งเสริมกิจการเพื่อสังคมและความเป็นผู้ประกอบการ (SUT – Social Enterprise and Entrepreneurship Project : SUT SEE) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มีส่วนร่วมผลักดันและให้การสนับสนุนมีดังต่อไปนี้

1. ทีม Phak Ta-Yay ส่งเสริมการปลูกผักเพื่อแก้ความหิวคนชราในชุมชน สมาชิกทีมนักศึกษาจากสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เข้าร่วม 10 ทีมสุดท้าย ในโครงการ Banpu Champions for Change 6

รูปภาพ : ทีม Phak Ta-Yay ส่งเสริมการปลูกผักเพื่อแก้ความหิวคนชราในชุมชน

รูปภาพ : โครงการจัดตั้งร้านปันของรัก ทีมปันของรัก มทส.

2. โครงการจัดตั้งร้านปันของรัก ทีมปันของรัก มทส. สมาชิกทีมนักศึกษาจากสาขาวิชาเทคโนโลยี การจัดการ ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จัดทำโครงการจัดทำแผนศึกษาความเป็นไปได้การจัดตั้งร้านปันกัน มทส. โดยเป็น Senior Project และได้รับการสนับสนุนจากโครงการ SUT SEE

3. ทีมแลเล ได้รับรางวัลชนะเลิศ กิจกรรม SUT StartupCamp #5 กับไอเดียธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ทีมแลเล เกิดจากการรวมตัวกันของนักศึกษาที่ตระหนักถึงปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม ความเสื่อมโทรมทางทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลในภูมิภาคบ้านเกิดของตนเอง จากไอเดียธุรกิจเพื่อสังคมในวันนั้นกำลังจะเกิดขึ้นจริงแล้วที่เกาะพะลวย ตำบลอ่างทอง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

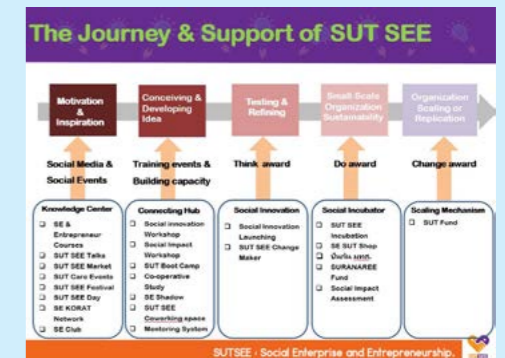
รูปภาพ : ทีมแลเล ได้รับรางวัลชนะเลิศ กิจกรรม SUT Startup Camp #5 กับไอเดียธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

รูปภาพ : ทีม SUT SEE และทีม G.3_SUT ผ่านการพิจารณาคัดเลือกจากโครงการ Making More Health Thailand 2015

4. นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้แก่ ทีม SUT SEE U อาจารย์ที่ปรึกษา โครงการ อาจารย์วิชาพรวิสุทธิกร และทีม G.3_SUT อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สิงห์ดง และอาจารย์สิริกร ขาวบุญมาสิริ ผ่านการพิจารณาคัดเลือกจากโครงการ Making More Health Thailand 2015 จัดโดย Ashoka และ Boehringer Ingelheim ได้รับทุนสนับสนุนจำนวน 50,000 บาท ในการลงมือปฏิบัติตามแผนโครงการธุรกิจเพื่อแก้ปัญหาด้านสุขภาพ

ก้าวต่อไปของโครงการส่งเสริมกิจการเพื่อสังคมและความเป็นผู้ประกอบการ (SUT – Social Enterprise and Entrepreneurship Project : SUT SEE) ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีคือการขับเคลื่อนกระบวนการกิจการเพื่อสังคมอย่างเป็นระบบ โดยมีหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคมและสนับสนุนในด้านต่างๆ เพื่อการขับเคลื่อนให้เกิดกิจการเพื่อสังคมภายในมหาวิทยาลัยและขยายไปสู่สังคมภายนอก และสามารถต่อยอดผลลัพธ์สู่การร่วมสร้างและพัฒนากิจการเพื่อสังคมอย่างเป็นรูปธรรม

แนะนำ

PACE

(Professional and Community Engagement)

โดย ดร. นงเยาว์ ศรีพรสมสุข

รองผู้อำนวยการสถาบันคลังสมองของชาติ

สถาบันคลังสมองของชาติได้จัดโครงการไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยต่างๆ ในนครซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย ระหว่างวันที่ 2-8 เมษายน 2559 โดยมีผู้บริหารมหาวิทยาลัยและหน่วยงานรวม 33 ท่าน เข้าร่วมโครงการ ประเด็นที่ไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้เน้นเรื่อง International Quality ในทุกภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย อาทิ การบริหารจัดการ การเรียนการสอน การพัฒนานักศึกษา และการทำงานกับสังคม ทั้งนี้ โปรแกรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีโอกาสทำงานกับสังคมที่เรียกว่า PACE Unit ของ Macquarie University (MQ) เป็นโครงการที่มีความโดดเด่นและมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบทั้งมหาวิทยาลัย จึงขอให้ข้อมูลเบื้องต้นดังนี้

PACE (Professional and Community Engagement) เป็นโปรแกรมการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของ MQ ที่มีวัตถุประสงค์ให้นักศึกษาปี 2 หรือ ปี 3 ทุกคนของ MQ ได้มีประสบการณ์ตรงในการนำความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพที่ได้เรียนมาไปทำงานร่วมกับชุมชน สังคม ธุรกิจอุตสาหกรรม หน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานที่ไม่หวังผลกำไร ทั้งที่อยู่ในมหาวิทยาลัย ในซิดนีย์ ในออสเตรเลีย และในต่างประเทศ ซึ่งขณะนี้มีภาคีมากกว่า 2100 แห่งเข้าร่วมโครงการ กิจกรรมของ PACE Unit มีทั้งในรูปแบบการฝึกงาน ฝึกปฏิบัติ การลงพื้นที่จริงเพื่อศึกษาดูงาน การวิจัย การให้คำแนะนำ การบริการชุมชน และการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ บาง PACE Unit มีกิจกรรมเป็นงานเดี่ยว บาง Unit เป็นงานกลุ่ม ซึ่งนักศึกษาสามารถเลือกได้ว่าจะทำงานโครงการ

แบบเดี่ยวหรือแบบกลุ่ม

PACE Unit เป็นรายวิชาเลือกที่มีอยู่ในทุกคณะและทุกภาควิชา ซึ่งมีรายละเอียดและกิจกรรมที่แตกต่างกันไปในแต่ละ Unit แต่มักประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1) ส่วนปฐมนิเทศ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การบริหารจัดการ ความคาดหวัง และการเตรียมตัวนักศึกษา ก่อนลงพื้นที่ 2) ส่วนโครงการ/ประสบการณ์ เป็นส่วนของการทำงานจริง รวมทั้งมีการ reflect และ mentor 3) ส่วนสรุปบทเรียนและประเมินผล ตัวอย่างรายวิชา PACE Unit ในระดับคณะ เช่น FOAR300: Participation and Community Engagement in Arts, FOHS300: Participation and Community Engagement in Human Science, FOSC300: Participation and Community Engagement in Science การเลือกเรียน PACE Unit นี้มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการและเงื่อนไขของนักศึกษาแต่ละคน เช่น นักศึกษาสามารถเลือกลงวิชา PACE UNIT ในคณะหรือหลักสูตรของตนเอง หรือ PACE Unit ของคณะอื่นได้ตามความต้องการ นอกจากนี้ นักศึกษาสามารถเลือกลง PACE Unit ได้มากกว่า 1 รายวิชา เพื่อเติมเต็มจำนวนหน่วยกิตที่เป็นวิชาเลือกของตน หรือจะเลือกทำกิจกรรมของ PACE Unit เพิ่มเติมโดยไม่คิดเป็นหน่วยกิตก็ได้ ทั้งนี้ แต่ละคณะจะมี PACE staff ที่คอยให้ความช่วยเหลือนักศึกษาในการคัดเลือกและติดต่อประสานงานกับภาคีภายนอกเพื่อให้เหมาะสมกับทักษะและสาขาวิชาที่นักศึกษาเรียนอยู่

ท่านที่สนใจสามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ :

http://mq.edu.au/about_us/offices_and_units/professional_and_community_engagement/

หรือเข้าฟังการบรรยายของ Ms. Lindie Clark, Academic and Programs Director of PACE ซึ่งจะมานำเสนอรายละเอียดของ PACE ในการประชุม 3rd Engagement Thailand Annual Conference ที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีเป็นเจ้าภาพจัดที่เขาใหญ่ในระหว่างวันที่ 6-8 กรกฎาคม 2559 นี้